

Največji slovenski dnevnik
 v Zdravstvenih državah.
 Valja za vse leto..... \$3.00
 Za pol leta..... 3.00
 Za New York celo leto..... 6.00
 Za inozemstvo celo leto..... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
 in the United States.
 Issued every day except Sundays
 and legal holidays.
 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT. NO. 142. — ŠTEV. 142. NEW YORK, THURSDAY, JUNE 17, 1920. — ČETRTAK, 17. JUNIJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

FEDERATION OF LABOR IN ŽIVLJENSKI STROŠKI

AMERICAN FEDERATION OF LABOR NAMERAVA VPRIZORITI AKCIJO GLEDJE VISOKIH ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV. — RUDNIŠKI DELAVCI IMAJO NAJVEČJO VOLILNO MOČ V FEDERACIJI.

Montreal, Canada, 16. junija. — Profitirstvu, Ligi narodov, nepristranskemu političnemu programu in industrijskim sodiščem se je dalo prednost pred drugimi zadevami na tukajšnji konvenciji American Federation of Labor. Izvrševalni komitej sveta konvencije je dobil dovoljenje, da sme poročati o naslednjih stvareh: — Energično akcijo glede visokih življenjskih stroškov se je obljubilo, še predno je prišel konec dnevnega zasedanja. Oni, ki se zavzemajo za ustvarjanje delavske stranke, so bili pripravljene boriti se proti priporočilu komiteja, naj organizirano delo podpira nepristranski politični program kot ga je obrazložil predsednik Gompers. Oni, ki simpatizirajo z Irsko ter nasprotujejo Ligi narodov raditega, ker ne določa samodoločbe za Irsko, so izjavili, da se bodo borili do konca proti kateremukoli priporočilu komiteja, da naj se sprejme dogovor glede Lige narodov brez vsakih rezervacij. Delavski voditelji so dali izraza svojemu prepričanju, da bo postava glede industrijskega sodišča v Kansasu proglašena neveljavna na temelju, "ker zaslužnja delavcev ter je ne-ameriška". Plumbon načrt za nacionalizacijo železnic se je zavrnilo, v komiteju s 6 proti 3 glasovom. Ta predmet bo predloženo federaciji najbrž že jutri. Organizacije železničarjev so se združile v naporu, da porazijo poročilo komiteja glede tega predmeta. Poskusi-ekskutivnega sveta, da se dovede na prijateljski način Amalgamated Ass. of Iron, Steel and Tin Workers nazaj v organizacijsko kampanjo jeklarske industrije, so se izjalovili. J. D. Davis, pomožni predsednik Amalgamated je izjavil, da ni nobenega upanja na prijateljsko rešenje zadeve, dokler bo ostalo osebje narodnega komiteja za organizacijo železninarskih in jeklarskih delavcev isto. John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, je objavil, da se bo njegova organizacija zavzemala za Plumbon načrt, ki določa nacionalizacijo železnic. Rudniški delavci imajo največjo volilno moč v celi federaciji. Njih glasovanje ob enem z onim kovinskih in železničarskih organizacij bi brez dvoma gotovo strmoglavilo poročilo resolucijskega komiteja.

NA ŠTOTINE MILJ DALEČ JE ČUTI PETJE

Glas slavne pevke je bilo čuti ob istem času v različnih deželah, tudi na Španskem.

London, Anglija, 16. junija. — Mne, Nellie Melba, znana operna pevka, je bila večer pred občinstvom, ki je bilo razpršeno po celih angleških otokih ter tudi po številnih drugih delih Evrope. Vsled dogovora z Daily Mail je primadonna, ki je stala v neki majhni sobi v Marconi napravah v Chelmsford, pela več pesmi v neki mikrofoni, odkoder se jih je prevedlo s pomočjo brezžičnega telefona na valni, ki je bil dosti močan, da bi ga bilo lahko čuti v Rim, Madrid, Berlin in Stockholm. Brzojavke, ki so dosepele iz Pariza in Haaga, pravijo, da je bilo čuti pesmi zelo razločno, dočim izjavljajo lastniki številnih privatnih brezžičnih aparatov, da so tudi čuli pesmi na zelo razločen način. Madrid, Španija, 16. junija. — Glas madame Melbe, ki je pel av Chelmsford, Anglija, je bilo čuti na brezžični telefonski postaji v Carabanchel, vojaški postaji v bližini Madrida. Čuti je bilo tudi na povsem razločen način klavirje, ki so spremenjali petje.

GENERAL DIAZ JE UBIL NJEGOV LASTNI PRISTAŠ.

San Antonio, Texas, 16. junija. — Sem je dospelo poročilo, da je ubil generala Diaza neki njegov vojak. Umor je sledil kratkemu prepiru glede zaostale plače.

JUSSERAND SE BO VRNIL KOT POSLANIK.

Pariz, Francija, 15. junija. — Zunanji urad je potrdil poročilo, da se bo vrnil Jusserand v Washington kot poslanik francoske republike. Francoska vlada je popolnoma zadovoljna z njegovo službo. V Franciji se je mudil par tednov na počitnicah.

PREMEMBA V PLOVBI

Cosulich parobrodna družba nam je naznanila, da se je moral odhod parnikov "President Wilson", ki je bil določen, da odpelje 8. julija in "Belvedere", ki bi bil imel odpluti 15. julija, iz tehničnih vzrokov preložiti. "Belvedere" odpelje 13. julija. "President Wilson" 27. julija. Potniki, ki so se nam prijavili za ta dva parnika, naj to vpošteva in se po tem ravna. Ker se odhod parnikov na tej progi vedno prelaga in zaradi tega ne moremo našim potnikom nikdar natančno povedati kdaj bo do odpotovali, zato svetujemo, da se poslužijo parnikov francoske, holandske ali American proge; zlasti pa če oni potniki, ki želijo v kratkem odpotovati. Potovanje preko Francije je sedaj zelo olajšano, kajti vsak dan redno vozijo potniški vlaki iz Havre naravnost v Švico ter je tudi za varnost priljaga kar najbolje preskrbljeno. Frank Sakser.

Po nekaterih newyorških bolnišnicah imajo čudno navado, da ne morejo videti bolnika brez dela. Kakorhitro nekoliko osdravi, mu dajo kak opravilo. V tem slučaju izdeljujejo bolniki lesene bakse za sadje.

TRIJE ZAMORCI — LIČANI V DULUTHU

Ljudska množica je linčala tri črnce ter hoče dobiti nadaljnjih deset, da jih linča.

Duluth, Minn., 16. junija. — V poročilu, ki je dospelo zgodaj danes semkaj iz Virginije, Minn., se glasi, da so deset črncev z veliko naglieo odvedli v St. Paul v Minn. in sicer z avtomobili ter v spremstvu pomožnih šerifov, kjer so jih utaknili v Ramsey okrajno ječo, da jih zavarujejo. Več avtomobilov, ki nosijo člane maha, ki je linčal tri črnce, se nahaja na poti v Virginijo iz Dulutha v namenu, da se polaste nadaljnjih črnih uslužbencev cirkuša, o katerih domnevajo, da so se vdeležili napada na sedemnajst let staro deklico, ki je dovedel do trojnega linčanja. Dejanski normalne razmere so prevladovali danes v Duluthu na glavnih ulicah mesta, kjer se je v pretekli noči zbrala množica 5000 ljudi, se polastila policijske sile ter linčala črnce. Ko sta dospeli zgodaj zjutraj semkaj dve kompaniji državne milice iz St. Paula, sta našli le poškodovano policijsko postajo ter ulice, posute z odpadki delovanja ljudske množice. Pod osebnim poveljstvom državnega generalnega priobčenika je dospelo 124 mož v mesto, da patrulirajo v slučaju potrebe po ulicah mesta ter preprečijo nadaljnje izgrede. Seznami, ki so bili danes na razpolago, kažejo, da je prišlo v Minnesoti dosedaj le do enega linčanja, da pa še to ni bilo zaznamovano o oficijelnih zapisnikih. Pred dvajsetimi leti je bil linčani neki beli človek v bližini Mountain Iron, ker je napadel neko deklico. Linčanje večerajnega večera se je završilo potem, ko je ljudska množica premagala policijo ter vprizorila napad na policijski glavni stan, ki se nahaja na Superior Street, glavni trgovski ulici mesta. Skozi več kot dve uri je ljudska množica vladala tek opostila tri nadaljne, ki se je vedno nahajajo v rokah policije. Trije "obsojeni" so bili obešeni en blok in pol od policijske postaje in ljudska množica se ni brigala za prošnje dveh duhovnikov, ki sta prošla, da naj se dovoli postaviti ito svojo pot. Treba je bilo trikrat pričeti, predno je bilo mogoče obešiti prvega črnce, kajti vrv se je dvakrat odrgala. Potem ko se je ljudska množica zgodaj zjutraj razkropila, je policija smela trupla treh obešenih črncev, katerih se ni pobabilo. Oblasti niso pričakovale danes nikakega nadaljnega izbruha ter so bile še bolj odločne v svojem nastopu radi navzočnosti milice v mestu. Vprizorjena bo preiskava glede nemogoče določiti, kako obliko bo imela ta priiskava.

IZJAVA FINSKEGA DIPLOMATA

Finski diplomat pravi, da je Amerikanec v svojem srcu. — Opisuje prosperiteto svoje dežele.

Z izjavo, da je sto odstoten Amerikanec kljub dejstvu, da je evropski diplomat, je odpotoval Arnas Sastamoinen, finski poslanik v Združenih državah, z nekim švedskim parnikom v Evropo. — Mogoče je nespametno od mene trditi kaj takega. — Je izjavil, a na ta način čutim, potem ko sem skrbno preštudiral Združene države, njih naprave ter ideale, za katere se zavzemajo. Privikrat sem prišel semkaj leta 1908, ko sem bil star 22 let. V maju 1919 sem bil imenovan poslanikom za Združene države, prvim, odkar je postala Finska republika. — Prepričan sem, da razumem narod te velike dežele in da se vračam domov poln občudovanja do nje. Mr. Sastamoinen je rekel, da je Finska zopet nazaj na svojih nogah in da je edina dežela v Evropi, koje eksportirajo bodo plačali za importe. — Pošiljali smo velike množine zdrobljenega lesa v Združene države radi akutnega pomanjkanja papirja. To se je izkazalo kot zelo koristen dogovor, kajti Finska je bila na ta način v stanu kupiti, kar je potrebovala. Amerika ima vse, kar potrebujemo mi in je vsled tega povsem naravno, da se Finska poslužuje ameriškega trga. — Finski produkti so bili dolgo časa zadržani vsled pomanjkanja ladij, a ta težkoča je sedaj že premagana. Ena sama ameriška črta ima 35,000 ton ladijske prostornine za direktni promet med Finsko in Ameriko. Finska ne bo pozabila velike pomoči, katero si ji nudile Združene države v temnih dneh njene vojne in prepričan sem, da bo trgo vina med obema deželama rasla temu primerno. Mr. Sastamoinen je eden vodilnih mož Finske. Boril se je na ruski fronti ter izjavlja, da je bil boljševizem v njegovi deželi iztrebljen.

ITALIJA POMAGA PERZIJU

London, Anglija, 14. julija. — Dopisnik nekega tukajšnjega lista je poročil, da je poslala italijanska vlada veliko svojih čet v Perzijo, ki naj bi pomagale angleškim vojakom zavstaviti rusko invazijo.

GIOLITTI — ITALJANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK

Kralj je večerj zaprisegel novi italijanski kabinet. — Zunanji minister je grof Sforza.

Rim, Italija, 16. junija. — Giolittiju se je posrečilo sestaviti novi kabinet, katerega je kralj danes zaprisegel. Sestavljajo ga sledeči člani: Ministrski predsednik in notranji minister: Giovanni Giolitti; zunanji minister: grof Carlo Sforza; kolonijalni minister: Luigi Rossi; državni zakladničar: Meda; finančni minister: Francesco Tedesco; vojni minister: general Bonomi; mornariški minister: admiral Sechi; poljedeljski minister: Micheli; minister za javna dela: Peani; delavski minister: Benedetto Croce; minister za osvobodene province: Raineri.

NESREČA V JAPONSKEM PREMGOVNIKU.

Tokio, Japonsko, 15. junija. — V nekem premogovniku v Sapporo na otoku Yeso se je pripetila strašna železniška nesreča. Kolikor se je moglo dosedaj dognati, je izgubilo 200 premogarjev življenje.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi. Večraj smo računali za pošiljate italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	...	\$ 3.70
100 lir	...	\$ 7.00
300 lir	...	\$19.50
500 lir	...	\$31.25
1000 lir	...	\$62.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke. Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft. Tvrška Frank Sakser, 32 Cortlandt St., New York N. Y. Vstanovljena leta 1893.

BOLJŠEVICI HOČEJO ZAPUSTITI PERZIJU

SOVJETNI ZUNANJI MINISTER SE JE ZAČEL DIREKTNO POGAJATI S PERZIJSKO VLADO. — SVET LIGE NARODOV ČAKA KONCA POGAJANJ. — LIGA BO IGRALA LE PODREJENO LOGO, DOKLER BO POSLOVAL NAJVIŠJI SVET.

London, Anglija, 15. junija. — Časopis Central News je dobil danes iz zanesljivega vira poročilo, da se je začel sovjetni zunanji minister Juri Čučerin direktno pogajati s Perzijo. Čučerin je baje izjavil, da bo Rusija pod ugodnimi pogoji odpoklicala svoje čete iz Perije. London, Anglija, 15. junija. — V diplomatičnih krogih se je danes razširila vest, da je Liga narodov za negotov čas odgodila svojo odločitev glede boljševiško-perzijskega vprašanja. Liga bo čakala kakšen uspeh bodo imela direktna pogajanja med obema deželama. Princ Firuz je protestiral pri boljševiškem zunanjem ministru, češ, da se Perzija ne more direktno pogajati s sovjetno vlado, ker sovjetna vlada ni držala svoje obljube glede odpoklica čet. Nekateri listi ostro kritizirajo zadnji sestanek Lige narodov. Anglijo je zastopal Earl Curzon, Japonsko pa viskont Šinda, dočim so ostale šestere držav, Francija, Italija, Belgija, Brazilija, Grška in Špania poslale na zborovanje le svoje odposlance. Očividni namen tega je, zmanjšati pomen Lige. Pravzaprav bi morala Liga sestajati iz pooblaščenecv, ki imajo polnomoč v vseh czrih zastopati svoje države. Nekateri pa zopet govore, da mora igrati Liga podrejeno ulogo in sicer toliko časa, dokler bo obstajal najvišji zavezniški svet.

RUSI IN MLADOTURKI SO SE SPORAZUMELI

Pogajanja so se uspešno končala v Moskvi. — Turki so vjeli francoski bataljon v Ciliciji.

Moskva, Rusija, 15. junija. — Tukaj se že dalj časa mudi Džemal paš, član mladoturške stranke. Po večdnevem posvetoivanju se mu je posrečilo priti do popolnega sporazuma s sovjetno vlado. Po njegovem mnenju je sovjetna Rusija edina sila, ki lahko priinese zatiranje vzhodnim narodom samoodločevanje in prostost. Rekel je, da bosta Armenska in Sirija kmalo spoznali, da ne moreta od zaveznikov ničesar pričakovati. — Mi smo pripravljeni — je izjavil Džemal — iti Armenski na roko ter ji odstopiti Trapezunt, Bakum, Bitlis in Van. Mi hočemo dovoliti tudi plebiscit v onih ozemljih, katera je omenjal Čučerin v svoji zadnji noti turški vladi, izvzemši Tracijo, ki je popolnoma turška. Pri nas ne gre za vprašanje, če bomo imeli boljševizem ali demokracijo. Najvažnejše vprašanje je, če bomo živeli ali umrli. Mladoturki ne bodo nič naprtovali odločitvi, ki bo v prid sovjetom. Pariz, Francija, 16. junija. — "Temps" poroča, da so Turki vjeli francoski bataljon, ki je zasedel Bozane v Ciliciji. Ostale francoske čete korakajo v južni smeri. Upati je, da bo popolnoma nacijsalstvo v Angori.

STRELA UNIČILA BALON.

Hampton Roads, 16. junija. — Tekom nepričakovanega električnega viharja ki je zadel Atlantiško brodovje v bližini Chesapeake rta tekem večerajšnjeg popoldne, je neka strela zadela opazovalni balon ter ga popolnoma uničila. Ob dotičnem času se ni nikdo nahajal na krovu tega opazovalnega balona.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju. V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušenim in premožnim tvekdram; kako bo pa malim reizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje. Naše denarne pošiljate se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo. Večraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	...	\$3.75	1,000 kron	...	\$ 12.50
400 kron	...	\$5.00	5,000 kron	...	\$ 62.00
500 kron	...	\$6.25	10,000 kron	...	\$124.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke. Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft. Tvrška Frank Sakser, 32 Cortlandt St., New York N. Y. Vstanovljena leta 1893.

